

HORIZONT ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2025.

TARTALOM

- I. Az intézmény bemutatása**
- II. Gyermekkép, óvodakép**
  - 2.1 Gyermekkép
  - 2.2 Óvodakép
    - Óvodai nevelésünk célja
    - Nevelési alapelveink
- III. Az óvodai nevelés feladatai**
  - 3.1 Az óvodai nevelés általános feladatai
    - 3.1.1. Az egészséges életmód alakítása
    - 3.1.2. Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés
    - 3.1.3. Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
    - 3.1.4. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása
      - Különleges bánásmódot igénylő gyermekek
        - a) SNI
        - b) BTM
        - c) Kiemelten tehetséges gyermekek
    - 3.1.5. Gyermekvédelmi munka az óvodában
      - A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerinti hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek
    - 3.1.6. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések
    - 3.1.7. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek
    - 3.1.8. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések
      - A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek ellátása
- IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei**
  - 4.1. Az óvoda személyi feltételei
  - 4.2. Az óvoda tárgyi feltételei
  - 4.3. Az óvodai élet megszervezése
    - 4.3.1. Csoportszervezés
    - 4.3.2. Napirend
    - 4.3.3. Heti rend
    - 4.3.4. Gondozás
    - 4.3.5. A nevelés tervezése
    - 4.3.6. A gyermeki fejlődés nyomon követésének dokumentációja

- 4.4. Az óvoda kapcsolatai
  - 4.4.1. Óvoda - család
  - 4.4.2. Óvoda - bölcsőde
  - 4.4.3. Óvoda - iskola
  - 4.4.4. Szakszolgálatok
  - 4.4.5. Egészségügyi intézmények
  - 4.4.6. Közösségi ház, könyvtár
  - 4.4.7. Tájház, Múzeum
  - 4.4.8. Sportcsarnok
  - 4.4.9. Egyházakkal való együttműködés
  - 4.4.10. Önkormányzat

V. Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógusok feladatai

- 5.1. Játék
- 5.2. Verselés, mesélés
- 5.3. Ének- zene, énekes játék, gyermektánc
- 5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- 5.5. Mozgás, mozgásos játék
- 5.6. A külső világ tevékeny megismerése
- 5.7. Munka jellegű tevékenységek
- 5.8. A tevékenységben megvalósuló tanulás

VI. A pedagógiai munka várható eredménye

VII. A program felülvizsgálata, értékelése, módosítása

VIII. Legitimációs záradék

IX. Mellékletek

I. AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

Óvodánk adatai:

Az intézmény hivatalos elnevezése:	Horizont Óvoda
OM azonosítója:	203683
Az intézmény székhelye:	2051 Biatorbágy, Sasbérc utca 1.
Elérhetősége:	Tel./Fax: +36 70 335 0269 E-mail: ovoda@horizontovoda.hu Web: https://horizontovoda.hu
Az intézmény fenntartója:	Nepo Learning Nonprofit Kft. 1067 Budapest
Székhelye:	Podmaniczky utca 35. III/20.a
Az intézmény működési engedélye:	PE/050/00496-10/2025.
Az óvoda működési körzete:	országos
Óvodai férőhelyek száma: 20 fő	20 fő/ egy óvodai csoport
Az óvodavezetés tagjai:	óvodaigazgató fenntartó képviselője Fogadó óra: előzetes megbeszélés szerint
Fejlesztést segítő szakember:	logopédus Elérhetősége: a hirdetőtáblán megtalálható Fogadó óra: előzetes megbeszélés szerint

Pedagógiai törekvéseinket környezetünk tradíciói és értékei határozzák meg. A program készítése során figyelembe vettük az Óvodai Nevelés Országos Alapprogram iránymutatásait, szellemiségét cél- és feladatrendszerét, valamint gyermekeink életkori sajátosságait, az őket érő „impulzusokat”, valamint a környezeti hatásokat. Saját óvodai programot készítettünk Porkolábné dr. Balogh Katalin Komplex Prevenciós Óvodai programja elemeinek felhasználásával a helyi sajátosságok figyelembevételével.

A Pedagógiai Programunkban foglaltak az alapja és egyben meghatározója annak a közös értékrendnek, melyet minden dolgozónknak követnie kell az intézménybe járó gyermekek sikeres nevelése, fejlesztése érdekében. Hangsúlyos a gyermekközpontúság, a gyermekek tisztelete, a tapasztalatokon, élményeken alapuló tanulás, a játék és a mozgás, mint az óvodás korú gyermek legfontosabb tevékenysége. A kompetencia területek teljes körű megjelenítésével igyekszünk a gyermekek számára szükséges műveltség tartalmakat közvetíteni, az óvodai alapszolgáltatást biztosítani.

Hatálya:

A pedagógiai program az óvodaigazgató jóváhagyásával lép hatályba a kihirdetés napján és határozatlan időre szól. Rendelkezéseit a kihirdetés napját követő nevelési év első napjától kell alkalmazni. A pedagógiai programot véleményezésre meg kell küldeni a szülői Közösségnek. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, az óvodaigazgató hagyja jóvá.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

2.1 Gyermekkép:

Az ember egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény.

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különös védelem illeti meg.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően törekszünk a személyiség sokoldalú kibontakozásának elősegítésére, az esélyegyenlőség biztosítására.

Tudomásul vesszük, hogy a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

Minden gyermek számára egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelés biztosítására törekszünk.

Óvodánk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

2.2 Óvodakép:

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője. Hisszük és valljuk, hogy a nevelés eredményességéhez elengedhetetlen a család és az óvoda együttműködése. Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Óvodánk közössége a szülőkkel kölcsönösen felvállalt, aktív kommunikációra és együttműködésre épülő nevelőpartneri viszony kialakítására, ápolására törekszik.

Intézményünk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja a magas színvonalú nevelésnek, az óvoda óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkcióinak biztosításához.

Óvodai nevelésünk célja:

A pedagógiai feladatvállalásunk során célunk a gyermekek iskolai életre való felkészítése.

Ennek érdekében figyelembe vesszük: a gyermekek személyiségfejlődését, viselkedését, érdeklődését, az otthonról hozott ismereteiket, tapasztalataikat. Törekszünk az érzelmi és értelmi intelligencia kompetenciájának egyensúlyára, a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének a biztosítására, a gyermeki személyiség életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének figyelembevételével.

Nevelési alapelveink

Nevelési elvünk, hogy az óvodában dolgozó teljes alkalmazotti közösség gyermekszerető, empatikus, elfogadó, tiszteletet, megbecsülést, és bizalomra épülő nevelői magatartást sugározzon. A pedagógiai hatást a gyermeki személyiséghez igazodva alkalmazza.

Óvodánk az óvodai nevelés helyi alapelveinek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és az életkor-specifikus alakításáról
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékra
- a tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmak közvetítéséről
- a gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről

Támogatjuk a nemzeti, etnikai és a migrációs kisebbségek öazonosságát, a multikulturális integrációt és az identitást együtt.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

3.1 Az óvodai nevelés általános feladatai

3.1.1. Az egészséges életmód alakítása

Kiemelt feladatunk a gyerekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése. A rendszeresen végzett tevékenységek feltételei az egészséges testi és szellemi fejlődésnek.

Fontos feladatunk:

- az egészséges életvitel igényének alakítása,
- az életvezetési készségek fejlesztése

Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához. (problémamegoldó képesség, rugalmas alkalmazkodás képessége, nehézségek leküzdése, mérlegelő gondolkodás, hatékony kommunikáció)

Az egészséges életmód szokásainak kialakítását szolgálja a gyermekek életkorának megfelelően összeállított napirend, a szabadban végzett mozgások és egyéb tevékenységek, a korszerű és egészséges táplálkozás, valamint a felnőttek által nyújtott minta is.

Külső szakemberek (gyermekorvos, védőnő, fogorvos, pszichológus, dietetikus) bevonásával is törekszünk a korszerű ismeretnyújtásra gyermekeink és szüleik számára egyaránt:

a./ Gondozás:

Az egész óvodai életet átszövi, mely bensőséges gyermek-felnőtt kapcsolatban valósul meg.

Területei: testápolás, étkezés, önkiszolgálás, öltözködés.

Egészségmegőrző szokások kialakítására törekszünk (fogmosás, megfelelő tisztálkodás, folyadékpotlás stb.) A gondozási tevékenységeket tudatos szóbeli megerősítéssel kísérjük.

b./ Testi nevelés:

A gyerekek testi szükségleteinek, természetes mozgásigényének kielégítését, egészségének, testi épségének védelmét optimális környezettel biztosítjuk (udvar, megfelelő játékeszközök, játéktér), életkornak megfelelő rendszeresen végzett, tudatosan egymásra épített mozgásfejlesztéssel látjuk el.

Levegőzés:

A mindennapok során arra törekszünk, hogy a gyermekek minél több tevékenységét a szabadban szervezzük.

Pihenés:

Fontos feladatunk a nyugodt légkör biztosítása, valamint a gyermekek egyéni alvásigényének figyelembevétele.

Egészséges táplálkozás:

Törekszünk arra, hogy a gyerekek megismerkedjenek különböző, számukra ismeretlen ételek ízével, így példát mutatunk a szülőknek a korszerű táplálkozáshoz. Különös figyelmet fordítunk az életkornak megfelelő tápanyagok, vitaminok bevitelére, a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, zöldségek, gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére, az egészséges táplálkozási szokások kialakítására.

c./ Mozgás:

Különböző mozgásformák gyakorlásával a gyermek egész szervezetét fejlesztjük, hiszen a mozgás az egészségmegőrzés elengedhetetlen eszköze. A mozgáshoz kapcsolódó szabályok megtanulásával, biztonságos eszközhasználattal segítjük a térbeli tájékozódást, valamint a baleseteket is megelőzhetjük.

Szabad mozgás lehetőségének biztosítása, téli időszakban is a mozgás inspirációs lehetőségének kihasználására törekszünk.

A különböző mozgásos programokba a szülőket is bevonjuk, így a közös élmények átélésével pozitívan befolyásoljuk a családi nevelést (gyermeknap, kirándulások, családi sportversenyek).

d./ Környezettudatos magatartás kialakítására nevelés:

A minket körülvevő világ megfigyelésében a közvetlen tapasztalatszerzésre törekszünk. A természet szeretetére nevelünk, a környezet megóvására irányuló felelősséget igyekszünk kialakítani. Kirándulásokon kihasználjuk a közvetlen – és tágabb környezet természet adta lehetőségeit arra, hogy megismerjék a természet szépségeit, szembeállítva vele az ember környezetromboló tevékenységét.

Fontos feladatunk a környezet védelme, óvása.

Megismertetjük gyermekeinket a szelektív hulladékgyűjtéssel, az anyagok újrahasznosítási lehetőségeivel.

Környezetbarát anyagok használatára törekszünk.

Az óvodai életritmus kialakításánál figyelembe vesszük a családi szokásokat.

Egészségnevelés elveink, feladataink:

Az egészség fejlesztése a kisgyermekkorától kezdődik, így az óvodai egészségnevelés megalapozó jelentőségű a személyiségfejlesztésben. Széleskörűen készíti fel az óvodás gyermeket az egészség védelmére: edzi a testi erőnlétét, gondozza lelki (érzelmi, akarati, értelmi) kiművelését és az embertársakkal kapcsolatos (szociális) együttműködési készségét.

A mindennapos óvodai nevelés az egészséget, mint alapvető értéket állítja minőségfejlesztő programjába. Az egészség hármas (testi, lelki, társkapcsolati) jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, azaz: annak védelme, fejlesztése fontos nevelési feladat.

Az óvodai egészségfejlesztés feladata:

- a gyermekek egészségének védelme, fejlesztése,
- az egészséges életmód, testápolás,
- az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, betegség-megelőzés,
- a gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- a baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás,
- egészséges táplálkozás,
- mindennapos testnevelés, testmozgás,
- testi és lelki egészség fejlesztése,
- bántalmazás, erőszak megelőzése,
- személyi higiénia,

Egészségfejlesztési feladatainkat különböző, a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó tevékenységekkel, az intézményben megvalósuló prevenciós programokkal valósítjuk meg.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges az egészséges és biztonságos környezet. Kihasználjuk a helyi lehetőségeket, sokat kirándulunk, túrázunk szűkebb és tágabb környezetünkben egyaránt egészségük védelme, mozgásigényük kielégítése érdekében.

3.1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Óvodánkban derűs csoportléggkört alakítunk ki, állandó értékrend segíti az érzelmi biztonság megteremtését. Fejlesztjük az erkölcsi, érzelmi, akarat tulajdonságokat (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat, önállóság, önfegyelem, feladattudat, szabálytudat). Fontosnak tartjuk az érzelmi intelligencia fejlődésének megsegítését.

Hiteles érzelmek közvetítésével, érzelmek széles skálájának meg tapasztalásával, a dráma, a művészetek, sport eszköztárának segítségével példát mutatunk gyermekeink számára.

Ennek hatására fejlődnek a gyermek önérvényesítő, önkifejező törekvései.

Programunkban fontos a gyermek korai óvodáskort megelőző lelki fejlődésének alapos ismerete. (anya - gyermek, család - gyermek kapcsolat) Erre építve tervezzük meg a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszereinket, melyek alkalmazásakor felhasználjuk a különböző művészeti elemeket is (zene, tánc, mozgás, mese, vers, báb, irodalmi művek, drámajátékok, képzőművészetek eszköztára stb.) Az érzelmek közös átélése gazdagítja a gyermeki személyiséget, hozzájárul lelki egészségük megőrzéséhez.

Alapvetőnek fontosnak tartjuk a gyermek társas környezetével való kapcsolattartást.

Társas kapcsolataiban az egymás iránti tolerancia kialakítására figyelünk, illetve annak elfogadására és megértésére neveljük gyermekeinket, hogy az emberek különböznek egymástól. Lehetőséget biztosítunk közös élmények, tapasztalatok szerzésére.

Környezeti értékekhez fűződő pozitív attitűd formálása fontos feladatunk. A szűkebb és tágabb környezetünk megismerésével erősítjük a gyermekek hazaszeretetét, nemzeti identitástudatuk fejlődését, a keresztény kulturális értékek megismerését. Környezettudatos szemléletmód kialakítására törekszünk. Ennek érdekében a közösségen belül lehetőségeinkhez képest szelektíven gyűjtjük a hulladékot, részt veszünk különböző környezetvédelmi programokon (takarítás, virágültetés, madár les, madáretetés, környezetvédelmi rajzpályázatok),

Programokat szervezünk a Föld napján, a Víz világnapján, a Madarak-fák napján, az Állatok világnapja, valamint a Takarítási világnap alkalmából. Mindezeket a programokat felhasználjuk arra, hogy az óvoda környezetében meglátogassuk azokat a helyeket, melyek értékeink bemutatására alkalmasak. Érvényre juttatjuk a tevékenységformák közti komplexitást.

Figyelembe vesszük a néphagyományokat és a család értékrendjét is.

A gyermekeket arra neveljük, hogy környezetüket egységben szemléljék.

Fontosnak tartjuk az olyan szokásrendszer és napirend kialakítását, melyek segítik a társas kapcsolatok mélyítését. A szokás és normarendszer megalapozásában nagy szerepet kap a pedagógus és a dajka együttműködése, modellértékű kommunikációja, bánásmódja.

A szülőföldhöz való érzelmi kötődés kialakítását a közös élmények és tapasztalatok szerzésével valósítjuk meg. (Pl. közös megemlékezések az iskolával, emlékhelyek látogatása.)

Általános feladatunk az értékorientált közösségi nevelés, ennek lényeges elemeként az identitástudat, a keresztény kultúra értékei és a családi kötődés erősítése.

Jeles napok, hagyományaink:

A gyermeki élet hagyományos ünnepei:

- Népmese napja
- Az állatok világnapja
- Adventi ünnepkör a keresztény hagyományoknak megfelelően
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét
- Föld napja
- Madarak és fák napja
- Környezetvédelmi világnap
- Gyermeknap
- Sportnap

Gyermekműsorral gazdagított ünnepélyek: (nyilvános ünnepek)

- Anyák napja
- Évzáró ünnepség

Csoporton belül közösen ünnepeljük:

- gyermekek születésnapját
- nemzeti ünnepek- csoporton belül/iskolával közösen

Hagyományápolással kapcsolatos ünnepek:

- Márton napi lámpás felvonulás (iskolával közösen)

Kirándulások, színházlátogatások, szülőkkel közös programok szervezése az éves munkatervben foglaltak szerint.

3.1.3. Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása:

Az anyanyelv, a beszéd az önkifejezésnek, a művelődési értékek elsajátításának eszköze. Az óvodás gyermek beszédfejlődésének legérzékenyebb korszakát éli. Éppen ezért az óvodai anyanyelvi nevelésnek, mesének és versnek az óvodai élet egészét átható, pedagógiailag tudatos folyamatnak kell lennie.

A gyermekek sokfélék. Különböző adottságok, készségek és képességek jellemzik őket. Más és más családi szocializációs folyamatnak részesei, így szókincsük, kifejezőmódjuk, fogalmaik is igen különböznek egymástól.

E különbség és a kisgyermekkori beszédfejlődés sajátosságainak ismeretében az anyanyelvi nevelés terén a következő feladatokat jelöljük meg magunknak:

- A jó beszédmintát adó, jól artikuláló, hiteles, választékosan beszélő környezet megteremtése.
- A gyermekeknek legyen módja "ellessni" a beszéd és kommunikációs kultúra alapvető szabályait. (beszédfegyelem, kivárás, türelem, odafigyelés stb.)
- Különösen figyelünk a gyermek meta jelzéseire - metakommunikációja erősebb, mint verbális kifejezőmódja - ha megérzi, hogy értjük őt, megerősödik bizalma, velünk való kapcsolata.
- Játékos módszerekkel törekszünk a differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztésre.
- Gyermekek kérdéseire mindig válaszolunk. (Egy kérdés se maradhat megválaszolatlan.)
- Olyan légkört teremtünk, melyben szívesen és sokat kommunikálnak a gyerekek.
- Hisszük, hogy jelentős pedagógiai hatása van annak, hogy a pozitív, és nem a negatív dolgokra reagálunk leginkább, mert annak van beszédet kiváltó szerepe.

Anyanyelvi nevelésünk sajátossága, hogy a gyermekek éréséhez, egyéni adottságaihoz alkalmazkodva anyanyelvi játékok sokaságát építjük be a mindennapi életünkbe, melyek indirekt módon fejlesztik a beszéd és kommunikációs képességeket.

A játékok az óvónők tudatos készülését, a gyermekek egyéni érési folyamatainak ismeretét követelik meg, a játékokban való részvétel azonban a gyermekek részéről önkéntes.

Speciális nyelvi fejlesztésre szoruló gyermekek (beszédhiba, késleltetett beszédfejlődés) foglalkoztatása logopédus szakember feladata, aki munkáját heti rendszerességgel végzi, folyamatos konzultációt tartva a családokkal és a pedagógusokkal.

Az értelmi nevelés feladatai:

Óvodánkban építünk a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire. Megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezhessen meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják, és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére.

Feladataink az értelmi nevelés területén:

- Tapasztalatokon, élményeken alapuló tanulási formák alkalmazása.
- A gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése.
- Különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem képzelet, gondolkodás) kreativitás fejlesztése.

3.1.4. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása:

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

Óvodánkban olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, ahol a másság, (migráns, multi és interkulturális gyermekek) felé fordulás mindenkinek természetessé válik.

Minden gyermeknek az egyéni szükségletei szerint biztosítjuk az óvodai nevelést, akár migráns vagy szociális helyzete okozza a gyermek speciális igényeit (prevenciós, habilitációs és rehabilitációs tevékenységek). Inkluzív nevelésünk eredményessége az óvodapedagógus és a dajka, valamint a speciális képzettségű szakemberek közös, összehangolt munkáján alapszik.

a) Sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI)

Az óvoda mivel nem tudja biztosítani a speciális nevelési igényű gyermekek számára szükséges tárgyi és személyi feltételeket, ellátásukat nem vállalja.

b) Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (BTM)

Az óvoda mivel nem tudja biztosítani a speciális nevelési igényű gyermekek számára szükséges tárgyi és személyi feltételeket, ellátásukat nem vállalja.

Amennyiben a nevelési év során derül ki a probléma megfelelő szakember segítségét kérjük a szükséges fejlesztésekhez.

Óvodapedagógusok feladata:

- szakvéleménybe foglalt iránymutatásoknak figyelembevételével tervezi (egyéni fejlesztési terv) nevelőmunkáját, megvalósítja a differenciált képességfejlesztést
- nevelőmunkája során törekszik egyéni-, és kiscsoportos foglalkoztatási keretek között alkalmazni a fejlesztőpedagógia módszer-, és eszköztárát
- együttműködik az intézményi koordinátorral, a gyermeket ellátó más szakemberekkel
- folyamatosan tájékoztatja a szülőt gyermeke fejlődéséről

c) Kiemelten tehetséges gyermekek

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki az átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Feladataink:

- kiemelkedő képességű gyermekek egyéni képességfejlesztése
- egyénre szabott, differenciált feladatok az érdeklődésnek megfelelően
- változatos eszközök, hely, idő biztosítása a tevékenységekhez
- pályázatokon való részvétel, sikerélmény biztosítása - motiváció

3.1.5. Gyermekvédelmi munka az óvodában:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerinti hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Óvodánkban profilját tekintve nem számolunk anyagi nehézséggel küzdő családokkal, de amennyiben előfordulna, segítjük a családokat a támogatási lehetőségek ismertetésével. Odafigyelünk a folyamatos óvodába járásra, az egyéni bánásmód fokozott érvényesítésére, a beilleszkedés elősegítése, peremhelyzetre kerülés megelőzése. Egyéni fejlesztéssel hátrányaik kompenzálására törekszünk.

Szociális és anyagi hátrányok csökkentéséhez szükséges támogatásokhoz jutás segítése, segítségnyújtás az adminisztrációban, kérelmek kitöltésében.

3.1.7. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések:

Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérést végzünk, ennek alapján meghatározzuk feladatainkat. Szükség esetén egyénileg foglalkozunk a gyermekkel, illetve a megfelelő végzettségű szakemberek segítségét kérjük, Segítjük az óvodai beilleszkedést a gyermeknek és családjának egyaránt, Sok pozitív élményt nyújtunk számukra, célunk, hogy megszeressék az óvodát, kialakuljon a bizalom. Igénybe vesszük a gyermekvédelmi szakembert, védőnőt, gyermekorvost, ha szükséges. Egyetlen gyermek sem maradhat ki az óvoda programjaiból azért, mert nehéz körülmények között él. A Szülői Közösséggel is együttműködünk a segítségnyújtásban, illetve a csoportba való befogadásuk elősegítésében.

3.1.8. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek:

Alapelvek:

- A gyermek személyiségének, emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása valósuljon meg nevelésünk során.
- Óvodai nevelésünk során tilos a hátrányos megkülönböztetés.
- Tiszteletben tartjuk a gyermek gondolati-, lelkiismereti-, és vallásszabadsághoz való jogát.
- Humánus, megértő egyéni bánásmódot alkalmazunk.
- A család gyermeke iránti felelősségének erősítésére törekszünk.

A gyermekvédelmi törvénynek megfelelő figyelő és jelzőrendszer munkájában rendszeresen részt veszünk, szükség esetén jelzéssel élünk, intézkedést kezdeményezünk. Óvodánkban minden pedagógus feladata a gyermekvédelmi munka, jelzés az óvodavezető felé szükség esetén.

3.1.9. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

Óvodánkban nagy figyelmet fordítunk az integrációra, fontos az egyénre szabott, differenciált fejlesztés. Gyermekközpontú és családorientált nevelés kialakítására törekszünk.

Az intézményben fontos célkitűzés a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesülése. Nagy figyelmet fordítunk a rendszeres óvodába járás biztosítására, valamint az óvodai nyitvatartásra.

3.1.10. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek ellátása:

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek kategóriája a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek körével bővült. /Nkt.4§13.pont c) alpont/. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek: az a gyermek, akinek kezelése az Eütv. 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, a harminchat nevelési napot várhatóan meghaladja, és emiatt a legalább napi négy órai időtartamban meghatározott óvodai foglalkozásokon nem tud részt venni.

Az óvodába járási kötelezettség alóli felmentés iránti kérelem a tárgyév április 15. napja után is benyújtható / Nkt. 8. § (2) /.

(A tartós gyógykezelés kapcsán adódó feladataink, a kapcsolattartás módja részletesen az SZMSZ-ben szabályozva.)

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1. Az óvoda személyi feltételei:

Humán erőforrás

Alapvető céljaink:

- az óvodai nevelés magas színvonalának biztosítása optimális személyi feltételekkel
- elhivatott, magasán kvalifikált munkatársak alkalmazása
- fenntartó által biztosított státuszok szakképzett munkatársakkal történő betöltése

Óvodánkban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelésükhöz szükséges személyi feltételek biztosítottak az intézményben, a csoportban két fő óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel. A pedagógiai munkát pedagógiai asszisztens és dajka segíti.

Az óvodai élet megszervezését az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdjével, és a pedagógiai asszisztens, dajka összehangolt munkájával végzi. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeivel kapcsolatos feladata az óvoda dolgozóinak a nyitottság, a lehetőség biztosítása az adott család kultúrájának, anyanyelvének megismerésére.

Humán erőforrással kapcsolatos feladatok:

Óvodaigazgató esetében:

- az intézmény vezetése,
- a hatáskörének megfelelően hatékonyan együttműködik a fenntartóval a személyi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében.

Dolgozók esetében:

- A humánerőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat jelzik az óvodavezető számára.
- A vezető kellőképpen felkészült a pedagógiai munka irányítására, ellenőrzéseinek feladataira.

Sikerkritérium:

- A gyermekcsoportok neveléséhez, gondozásához szükséges pedagógus és nevelő-oktató munkát segítő dolgozók létszáma megfelelő
- végzettségük, képzettségük megfelel a nevelő-oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak.

A pedagógus életpályával kapcsolatos célkitűzéseink:

- pedagógusok felkészítése a portfólióírássra, minősítésre, tanfelügyeletre házi és egyéb továbbképzések keretében
- szakmai-pedagógiai szolgáltatások, szaktanácsadások igénybevétele
- önértékelés feladatainak segítése, szakmai segítségnyújtás
- önálló információszerzés, rendszeresen tájékozódás a legújabb eredményekről
- a megszerzett tudás átadása a nevelőtestületen belül (belső tudásmegosztás)
- jó gyakorlatok gyűjtése, alkalmazása, továbbadása
- IKT eszközök célszerű használata az óvodai nevelés, képességfejlesztés, önképzés terén
- a pedagógus a kapott visszajelzések alapján legyen képes megújulni, használja azokat szakmai fejlődése érdekében (önelemző gondolkodás-reflexió)

A **pedagógiai asszisztens, dajka** szakmai fejlesztésének, folyamatos továbbképzésének célja munkaköri feladatainak minőségi szinten való ellátásának segítő támogatása: a gyermekekkel, óvodapedagógusokkal, a közvetlen munkatársakkal, és a szülőkkel való kapcsolat eredményességének területein.

Sikerkritérium:

Korszerű ismeretekkel rendelkező, a kor kihívásaihoz, változásaihoz alkalmazkodni tudó, stabil értékrenddel rendelkező alkalmazottak az intézményben.

Az intézményi vezetés az óvoda minden dolgozójától elvárja:

- szakszerű és pontos munkavégzést
- a gyermekek mindenekfelett álló érdekeinek megvalósítását,
- az óvoda Nevelési Programjának és szabályzatainak ismeretét, valamint a dokumentumokban megfogalmazottak betartását
- a szeretetteljes óvodai légkör biztosítását
- a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítését
- gyermeki személyiség életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének figyelembevételét, az integrációval, inkluzív neveléssel kapcsolatos elvek elfogadását és azok gyakorlati alkalmazását
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységek végzését, különös tekintettel a szabad játékra, közösségépítésre

4.2. Az óvoda tárgyi feltételei:

Az óvoda Pedagógiai Programjának megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezik.

A helyi adottságokhoz igazodva igyekszünk megteremteni a gyermekek számára megfelelő, inspiráló, egészséges és esztétikus környezetet.

Az épület és a felszerelések a gyermekek biztonságát, kényelmét és fejlődését biztosítják. A csoportszoba berendezésében törekszünk az otthonosságra, a játékok elhelyezésével a motiválásra, figyelemfelkeltésre. Célunk, hogy a gyermek adott szükségleteinek és tevékenységének megfelelően tudjon egy barátságos, támogató környezetben tevékenykedni.

Egymással harmonizáló színekkel, formákkal és sok természetes anyag biztosításával formáljuk ízlésvilágukat.

Az udvar célszerűen berendezett, lehetőséget ad az egészséges életmódra való neveléshez, a szabadban végezhető természetes mozgásigény kielégítéséhez.

A fenntartó döntése értelmében tálaló konyhát üzemeltet, külső szolgáltató látja el a gyermekétkeztetéssel kapcsolatos feladatokat.

Esztétikus főző-, tálalóeszközökkel rendelkezik a gyermeklétszámnak megfelelően.

4.3. Az óvodai élet megszervezése

4.3.1. Csoportszervezés:

A csoport kialakításánál már a felvétel folyamatában fontos szempont a felvett gyermekek életkora, megfelelő arányok kialakítására való törekvés.

A felvehető gyermekek száma: 20 fő, vegyes csoport.

4.3.2. Napirend:

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez leginkább megfelelő napirend biztosításával végezzük munkánkat.

Napirendünket a folyamatosság, rugalmasság, tág időkeretek alkalmazása jellemzi, valamint a ritmikusan, rendszeresen visszatérő tevékenységek sora, melyek érzelmi biztonságot nyújtanak a gyerekek számára.

8 órától – 8. 30 óráig:

érkezés, játék a szabadban, a csoportszobában

8.30 órától - 9 óráig:

folyamatos reggeli

9 órától - 11.45 óráig:

játék, szabad mozgás, tízórai, közben csoportos foglalkozások, differenciált tevékenységek, változatos szervezeti formában. Egyéni fejlesztések, iskolaelőkészítő

11.45 órától- 13 óráig:

készülődés az ebédhez, ebéd, délutáni alvás, pihenés előkészítése

13 óra – 15 óráig:

mese, csendes pihenő, egyéni fejlesztések

15 óra- 15 óra 30 perc

folyamatos felkelés, tisztálkodás, uzsonna

15 óra 30 perctől – 16.30 óra

szabad játék, amíg az idő engedi az udvaron

Az óvodában a gyermekekkel délelőtt történő foglalkozások, tevékenységek mindegyikét kizárólag óvodapedagógus irányítja.

4.3.3. Heti rend:

A heti rendben a napirendhez hasonlóan vannak visszatérő stabil, a rendszerességet, a szokásokat alapozó tevékenységek, ugyanakkor lehetőség van az óvodapedagógusok döntése alapján a rugalmasságra.

A heti rend összeállításánál figyelembe vett tényezők:

- helyi tárgyi és személyi adottságaink
- a tanulás szervezésének a rendszere
- a csoport kor szerinti megosztása

A vegyes csoportban a nagycsoportos korú gyermekeknek felajánlott tevékenységek - differenciált formában - a kisebbek számára önként választható tevékenységeket jelentenek.

4.3.4. Gondozás:

Óvodai életünk szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Óvodapedagógusaink a pedagógiai asszisztenssel, dajkával együtt a gondozás folyamatában is nevelnek, építik kapcsolataikat a gyermekekkel, segítik önállóságukat. (Részletesen lásd a 3.1.1. alatt)

4.3.5. A nevelés tervezése:

Tervezőmunkánk alapja az óvoda helyi Pedagógiai Programja, valamint Porkolábné dr. Balogh Katalin Komplex prevenció óvodai programja.

A gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését a törvényben meghatározott dokumentumokon vezetjük. Az óvoda Pedagógiai Programja nyilvános, melyre az összes általunk használt dokumentáció épül.

A nevelési és tevékenységi tervek, projekttervek a csoportnaplóban kerülnek rögzítésre.

A pedagógusok IKT eszközök használatával törekednek a minőségi adminisztrációs munkavégzésre.

4.3.6. A gyermeki fejlődés nyomon követésének dokumentációja:

Gyermekeink megismerését és fejlesztését a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített feljegyzések, dokumentumok is szolgálják.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése az egyéni fejlődési ütemet rögzíti, melyet a fejlődési naplóban írásban félévente (október, május) rögzítünk.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumokban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai program tervezése érdekében.

A gyermek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltése kori nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

Minden jelentős változásról a szülőket rendszeresen tájékoztatjuk. A fejlődésre vonatkozó információk tudomásulvételét a szülő aláírásával dokumentáljuk.

Amennyiben a fejlődés nagymértékű elmaradását tapasztaljuk, az illetékes szakszolgálatokhoz fordulunk vizsgálat kérése céljából.

Egyéni fejlesztési tervet akkor készítünk, ha a gyermek egyéni fejlődési ütemében nagymértékű hiányosságokat vagy akadályoztatásokat tapasztalunk, illetve, ha a gyermek a tankötelezettség megkezdésére halasztást kapott. A terv elkészítése és a megvalósítás figyelemmel kísérése az óvodapedagógus/gyógypedagógus feladata.

4.4. Az óvoda kapcsolatai:

Kapcsolataiban óvodánk nyitott és kezdeményező.

4.4.1. Óvoda – család:

A gyermek a családban nevelődik, az óvoda kiegészítője a folyamatnak. A családi körülmények változásai miatt sajnos sok esetben az óvodára hárul a fejlődésben történő lemaradások pótlása. Munkánk során figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során az intervenció gyakorlatot alkalmazzuk. (a segítségnyújtás módját a családhoz igazítjuk)

Célunk az, hogy a szülő és óvoda együttműködő partnerként vegyen részt a nevelés folyamatában.

A szülővel való kapcsolattartásban mindig szem előtt kell tartani:

1. teljes titoktartást a beszélgetésekről
2. kölcsönös tisztelet és a bizalom megalapozását

Amennyiben a család nem képes betölteni a társadalmi normák által meghatározott funkcióját, abban az esetben óvodánk feladata a családgondozás által a meglévő funkciók megtámogatása, továbbá szakmai támaszrendszer kiépítése /Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Pedagógiai Szakszolgálat, egészségügyi intézmények/

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái:

Szülők-pedagógusok együttműködési formái:

Szülői értekezletek: évente 3 alkalommal, illetve szükség esetén több alkalommal is.

Célunk a szülők megismerése, bevonása az értekezletek folyamatába.

Csoportot érintő témák, események megbeszélése, szükség esetén szakemberek bevonása az együttműködésbe.

Fogadóóra: havi rendszerességgel előzetes egyeztetés szerint.

Célunk a gyermek fejlődéséről szóló folyamatos tájékoztatás, betekintés biztosítása a gyermek dokumentációjába.

Szülők - pedagógusok – gyermek együttműködési formái:

Óvodai beíratás: első találkozás az intézménnyel, betekintés a csoport életébe

Családlátogatás: évente az új gyermekek fogadása előtt, illetve probléma esetén

Anyás beszoktatás: a beszoktatás első napjaiban a gyermek a szülővel együtt részt vesz a csoport tevékenységeiben, majd fokozatosan növeljük a szülő nélkül töltött időtartamokat a gyermek egyéniségéhez igazodva.

Nyílt napok: évente 1-2 alkalommal igény szerint

Közös rendezvények, ünnepek: alkalomszerűen

A kapcsolattartás formái, melyek lehetőséget biztosítanak a család elvárásainak megfelelően a folyamatos kapcsolattartásra:

- **Családlátogatások:** Célja, hogy a gyermek közvetlen környezetét megismerjük. Lehetőségünk van egyéni beszélgetésekre, a családi szokások, sajátosságok megismerésére. Amennyiben a család nem nyitott a családlátogatásra az óvodában lehetőséget biztosítunk egy kötetlen ismerkedésre.
- **Beszoktatás:** A beszoktatás során óvodánk figyelemmel van a gyermekek által korábban átéltek jellemzőire, az ebből adódó egyéni különbségekre.

Óvodánkban szem előtt tartjuk, hogy az óvoda elfogadása függ a családtól (anya-gyermek kapcsolata), az óvodapedagógusok, illetve a gyermekek személyiségétől, a gyermek előzetes elválasztási élményeitől, önállósági fokától.

A befogadást megelőzően a családokkal megismerkedünk (családlátogatás), ezzel is megkönnyítve az új környezethez való alkalmazkodást.

Fokozatosan érkeznek a gyermekek az óvodába. Lehetőséget adunk a szülővel közös óvodalátogatásra, az óvodai élet kipróbálására (próbahét). Az egyedül maradás idejét lehetőség szerint fokozatosan növeljük.

- **Fogadóórák:** Alkalmat adnak a gyermek és a közvetlen környezetével kapcsolatos információk cseréjére. Fogadóórákon tájékoztatjuk a szülőket gyermekük fejlődéséről, szükség esetén tanácsot adunk, segítséget nyújtunk. Fogadóórát igény szerint havi rendszerességgel, illetve szükség esetén alkalmanként is tartunk.
- **Hagyományaink, ünnepeink:** Az óvodában rendezett ünnepek, közös programok lehetőséget teremtenek a család és az óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére.
- Családias hangulat kialakításával, a felnőttekkel és a gyermekek közös tevékenységével is közösen átélt örömteli érzelmi állapot megteremtésére törekszünk. Az együttlétek nemcsak az ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt megszervezett kirándulásokat, sportprogramokat, kulturális eseményeket és az azokra való felkészülést, valamint játszóházakat.
- **Szülői értekezlet:** Megismertetjük a szülőkkel szokásainkat, hagyományainkat. Ismertetjük a napirendet, heti rendet, óvodai életünket.

- **Nyitott óvoda:** A szülők a Házi rendben megfogalmazottak alapján hozhatják és vihetik el gyermekeiket a napirend zavarása nélkül. Fontosnak tartjuk a szülőkkel a napi kapcsolattartást, nyílt napjainkon a szülőknek lehetőséget biztosítunk a napi életbe való betekintésre.
- **Faliújság, óvodai honlap, egyéb internetes hálózati fórumok:**
Ezen kommunikációs eszközök használatával a szülők tájékoztatása, az információáramlás napi szinten is biztosított.

A felsoroltakon kívül folyamatosan mérjük a kapcsolattartás formáira, tartalmára vonatkozó szülői elégedettséget, és törekszünk új formák keresésére. Pl. drámapedagógia és IKT eszközeinek alkalmazása

Intézményünkben Szülői Közösség működik, melyen keresztül a szülők érvényesítheti véleményezési jogkörüket.

4.4.2. Óvoda – Bölcsőde:

Egymás kompetencia határainak figyelembevételével kapcsolatépítésre törekszünk két intézménytípus között. Bölcsődéből is érkeznek a gyermekek az óvodába, így fontos egymás munkájának ismerete, tiszteletben tartása.

Lehetőség szerint meglátogatjuk a bölcsődéből hozzánk érkező gyermekeket intézményünkben.

4.4.3. Óvoda - Iskola:

A helyi iskolával közvetlen kapcsolatot tartunk, mely megkönnyíti az óvoda-iskola átmenet nehézségeit a gyermekek és a szülők számára.

Ehhez a következő kapcsolattartási formákat alkalmazzuk: óvodapedagógusok-tanítók közös szakmai megbeszélései, iskolalátogatás, közös munka-, és játszódélutánok szervezése, a tanítók szülői értekezleten való részvétele, az óvodapedagógusok óralátogatásai (iskolássá vált gyermekekhez), iskolások előadásai az óvodában, közös szereplések, ünnepek, versenyeken való részvétel. Célunk, a zökkenőmentes átmenet biztosítása, valamint, hogy az iskolai életre alkalmassá tegyük gyermekeinket.

Ehhez szükséges egymás munkájának ismerete, tiszteletben tartva a kompetencia határokat. Közös nevelési elvek kidolgozására, szoros együttműködésre törekszünk annak érdekében, hogy gyermekeinket minél jobban felkészíthessük az iskolai életre.

Figyelemmel kísérjük az iskolába került gyermekeink fejlődését.

4.4.4. Szakszolgálatok:

A) Pedagógiai Szakszolgálatok

Óvodánk a feladati ellátásához a rendszeres kapcsolattartásra és konzultációra törekszik, szükség esetén igénybe veszi a szakemberek segítségét.

/nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, szakértői bizottsági feladatok, fejlesztő nevelés/

B) Pedagógiai Szakmai Szolgáltatók

Pedagógus továbbképzések, előadások, konferenciák szervezése, lebonyolítása. Szakmai tanácsadások igénybevétele.

C) Gyermekjóléti Szolgálatok

Az óvoda minden pedagógusának fontos feladata a gyermekvédelem, a megelőzés, a segítségnyújtás. A szolgálat munkatársaival az óvodavezető tartja a közvetlen kapcsolatot (esetmegbeszélések, közös családlátogatások, előadásokon, rendezvényeken való részvétel).

D) A nemzeti, etnikai és migrációs szervezetek

A szervezetekkel való együttműködés az adott nemzetiségből érkező gyermekkel kapcsolatban: információgyűjtés, szokások, hagyományok, egymás kultúrájának, anyanyelvének megismerésére való törekvés.

4.4.5 Egészségügyi intézmények:

Intézményünk a hatályos rendeleteknek megfelelően kapcsolatot tart a védőnővel. Ő végzi a preventív munkát, a kötelező szűréseket, illetve szükség szerint látogatja óvodánkat. Az óvoda dolgozóinak feladata a feltételek biztosítása, a szülők tájékoztatása, és a gyermekek együttműködésének elősegítése. Gyermekeink évente fogorvosi szűrésen vesznek részt.

Tartósan beteg, diabétesszel élő gyermekek ellátása során együttműködünk az ellátásban részt vevő tagokkal (szakorvosok, egészségügyi szolgáltatók), törekszünk az intézményi ellátás során az egészségi állapotuknak megfelelő, biztonság megteremtésére.

4.4.6. Közművelődési intézmények:

Kapcsolatunk folyamatos. Az intézmények gyermekműsorait, kiállításait, figyelemmel kísérjük, illetve lehetőség szerint részt veszünk a programokon.

4.4.7. Tájház, Múzeum:

Fontos feladatunknak tartjuk, hogy gyermekeink megismerjék népünk hagyományait, szokásait. A hagyományok, népszokások ápolása, értékeinek megőrzése, továbbadása később a csoportra, óvodára jellemző hagyománnyá válhat. *(múzeumpedagógiai foglalkozásokon való részvétel lehetőség szerint)*

4.4.8. Intézmény fenntartó

Pozitív kapcsolat kiépítésére és fenntartására törekszünk, amelynek alapja az együttműködés és a megfelelő információáramlás. Ehhez a következő kapcsolattartási formákat alkalmazzuk: kölcsönös információáramlás, tájékoztatás az óvodát érintő kérdésekben, óvodavezetői beszámolók, ismertető küldése óvodai eseményekről, rendezvényekre való meghívás, vezetői önértékelés és intézményi önértékelés keretében partneri igény és elégedettség mérések.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

5.1. Játék:

A játék a gyermek személyiségének tükrözője, fejlesztésének legfőbb eszköze, melyben komplex nevelés megvalósítása lehetséges.

A gyermek számára a játék a legfontosabb tevékenység, magát az ÉLET tanulását jelenti, ahol az ismereteket önmagáról, a külvilágról, a legrövidebb időn belül megszerezheti, elfogadhatja vagy elutasíthatja és variálhatja. Mindehhez a gyermeknek kezdettől fogva szüksége van a felnőttre, - hiszen nem a játszani tudás képességével érkezik a világra - aki játékeszközöket, lehetőségeket biztosít, olyan szituációkba juttatja, melyből meríthet, partner a játékban vagy "tanúja" a játéknak.

A gyermek szabad játéka: a gyermek önmegvalósító törekvésének kizárólagos formája, melyet egyedüli vagy társakkal való közös játékban valósít meg.

Feladataink:

- Olyan napirend biztosítása, mely biztosítja az egész napos, folyamatos, szabad játék lehetőségét. (hely, idő, eszköz, megfelelő légkör)
- Minden gyermeki játéknak létjogosultsága van, még ha az a felnőtt számára oly jelentéktelennek tűnik is. (gyermeki játék tiszteletben tartása)
- Az alkalmazkodás érdekében segítjük őket a problémahelyzetek önálló megoldásában.
- Mérlegeljük a segítségadás szükségességét és módját.
- Támasznyújtó magatartásunkkal az önálló játék továbbvitelét szolgáljuk, csak akkor válunk részeseivé játéknak, ha arra ő kér meg bennünket.
- Tudomásul vesszük, hogy a játékfajták nem léteznek tisztán (gyakorló, szerep...) s egyikük sem alacsonyabb rendű a másiknál a gyermeki játék tükrében.
- Minden anyagot, eszközt bátran felhasználhat játékában, ha az önmagára és társaira nem veszélyes.
- Elfogadjuk, hogy a jóízű játék "ésszerű" rendetlenséggel jár.
- Játékokat az óvodapedagógussal megbeszélve hozhat otthonról - és haza is vihet.

5.2 .Verselés, mesélés:

Vers - Mondóka

Az óvodai életet sokféle tevékenységgel lehet változatossá tenni, kiváltképp, ha az olyan tevékenységforma, mely természetes igénye a kisgyermeknek (hiszen minden mozgását ritmikus "beszéddel" kíséri). A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményt nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

Célunk, hogy az óvodai beszéd színesebb, változatosabb, a versmondás gyermekibb legyen.

Feladataink:

- a meséken keresztül mutatjuk meg a gyermekeknek a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.
- kisgyermeknek szóló verseket, rigmusokat, népi dajkai mondókákat, ritmikus szólásokat használunk munkánk során,
- különbséget teszünk a gyermekek számára könnyen és szívesen utánunk mondható és a csupán meghallgatásra való szövegek között,
- a versmondást összekapcsoljuk a mozgásos és egyéb játékokkal, hogy életszerű legyen,
- játék közben élünk azzal, hogy a magunk kedvenc verseit, mondókáit megismertessük és megszerettessük gyermekeinkkel,
- életkor, nem, létszám, a játszóhely adottsága, a hangulat szerint válogatunk.
- tréfás szólásokat, rigmusokat vegyítünk a gyermekekkel, felnőttekkel folytatott társalgásba, így tesszük színesebbé az élőbeszédet.

"A mese az anyanyelv zenéje és észjárása"

A mese éppúgy, mint a játék, örömforrás a gyermek számára. A mesék fontossága abban rejlik, hogy építik a gyermek énjét, cselekvésbeli ügyességét, önazonosságát, összetartó anyanyelvi beszédét és azok mögöttes tartó szerkezetét. A belső képtermelést erősítik, kultúrát adnak át.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb eszköze.

Azért, hogy a mese betölthesse fent megfogalmazott jelentőségét, a következő feladatokat jelöltük meg magunk számára:

- Minden óvodapedagógus megfelelő repertoárral rendelkezzen.
- A meseválasztás során szükség van a tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére. Döntő többségét a magyar népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág köréből válasszuk ki, hiszen ezek nyelvezete, képvilága leginkább megfelelő a kisgyermek számára.

- Ezen kívül válogatunk a klasszikus, a kortárs, a magyar, valamint más népek, nemzetiségek meséiből is.
- Igyekezünk minél több mesét könyv nélkül megtanulni. Mesét mondani, hallgatni az egyik legérdekesebb, szinte ünnepi óvodai élmény.
- Mesehallgatásra mindennap sort kerítünk. A mesélés szokásának rítusa van, ezzel is segítjük a ráhangolódást, befogadást.
(Jó mesélés csak csendben, nyugodt, oldott légkörben valósítható meg.)
- A mesehallgatás szabályait elfogadtatjuk a gyermekekkel.
(Mesehallgatáskor csöndben vagyunk, nem zavarjuk egymást és a mesélőt.)
- Gyermekeinket is biztatjuk a saját vers és mesealkotásra, a mese elmondására, megjelenítésére (bábozás, ábrázolás, mese eljátszása...)

5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:

A zene képes felkelteni és fokozni az aktivitást, szabályozni feszültséget, indulatokat kelt és levezet, nyugalmat teremt, a legkülönbözőbb érzelmeket mobilizálja. Serkenti a képzeletet, a képzettársítást, az emlékeket, befolyásolja a közérzetet, alakítja a viselkedést. Mindezek mellett jelentős az esztétikai hatása. A zene által a személyiség olyan részei is megérinthetők, melyeket a szavak nem érnek el. A ritmus, a dallam, dinamika, forma mind nonverbálisan fejtik ki fejlesztő hatásukat.

Az ének-zenei ízlésformálásban fontos, hogy miből válogatunk. A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző –állami, egyházi, jeles-ünnepekhez fűződik. A zenei nevelés hatása szerteágazó, (az énekes játék, népi gyermekdal, ölbeli játékok, klasszikus és modern zeneirodalom művei) által nemcsak zenei készségeik fejlődnek, hanem a gyermekek teljes személyisége is. Az ének, zene, népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, a korosztályi sajátosságokra építve.

Feladatunk:

- a zenei érdeklődés felkeltése, zenehallgatóvá nevelés,
- zenei képességek fejlesztése, (ritmus, éneklés, hallás, mozgás)
- ritmushangszerekkel való ismerkedés,
- zenei kreativitás, mint örömforrás (hangszeres improvizáció, önkifejező mozgások, a zene vizuális megjelenítése)
- zenei néphagyományok, nemzetiségi hagyományok megismertetése, ápolása,
- néptánc, népi játékok megismerése, együttmozgás örömeinek felkeltése
- felnőtt minta nyújtása az éneklés, zenélés terén,

5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A tevékenységeken keresztül tudatosan figyelünk az esztétikai nevelés sokrétű lehetőségeire, az ábrázoló tevékenységek szervezésére és irányítására. A közvetlen környezet állandó inger jelent a gyermekek számára, ezért nélkülözhetetlen, hogy esztétikus, funkciójában is szép környezetben nevelhetjük őket.

A gyermekek sokoldalúságához hozzátartozik az esztétikai fejlettség. Az ábrázoló tevékenységekkel hozzásegítjük őket ahhoz, hogy minél mélyebben, és sokrétűbben megismerjék az őket körülvevő tárgyakat és világot.

Az alkotó tevékenység a belső képek gazdagítására épül. Előtérbe helyezzük a természetes anyagok, termékek felhasználását.

Feladataink:

- Igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, az esztétikai élmény befogadására.
- Élményekből, tapasztalatokból táplálkozó alkotómunka egész napos lehetőségének a megteremtése.
- Ismerkedés a népművészeti elemekkel, műalkotásokkal, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal.
- A tehetséges gyermekeket bátorítjuk, alkotásaikat közösségi rendezvényeken kiállítjuk, illetve pályázatokon nevezzük.
- A gyermekek megismertetése a különböző anyagokkal és a kézimunka technikai alapelemeivel.
- Természetes anyagok felhasználásával új megoldások keresése, kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.
- Eszközhasználatuk, finommotorikájuk fejlesztése a különböző munkafolyamatokban és technikákon keresztül.
- Rajzos terek, műhelyek létrehozása.
- Esztétikai élmény fokozása a különböző művészeti ágak bevonásával (zene képi megjelenítése).
- A gyermekek megismertetése a különböző anyagokkal és a kézimunka technikai alapelemeivel.

5.5. Mozgás, mozgásos játék:

A mozgás a gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

Ebben a korban a gyermek tapasztalatait környezetéről leginkább a mozgás, a mozgásos tevékenységek által szerzi. Az óvodáskor a hely- helyzetváltó - és finommotoros mozgáskészség tanulása, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza.

Kedvezően befolyásolja így az értelmi és szociális képességek alakulását is.

Feladataink:

- a mozgáskedv megőrzése, a mozgás megszerettetése,
- egészséges életvitel kialakítása, egészségfejlesztő testmozgások biztosítása napi szinten,
- mozgástapasztalatok bővítése, mozgáskészségek alakítása,
- testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése,
- értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés
- szervezett mozgásos tevékenység

Spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység:

Kiemelt feladatunk, hogy megőrizzük és fenntartsuk a gyermek mozgáskedvét és tudatosan építsünk rá. A spontán, szabad játékban minden lehetőséget és eszközt biztosítunk ahhoz, hogy a gyermek szabadon, ugyanakkor biztonságos körülmények között kielégítse mozgásigényét.

Irányított, mindennapos mozgásfejlesztés:

Az egészségfejlesztő testmozgás az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítjuk. A rendszeres napi testmozgás anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják, kiegészülve egy-egy gimnasztikai gyakorlattal, melyek hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy-és kismozgások kialakulásához. A mindennapos irányított testmozgás részét képezi a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás a tornaszobában, csoportszobában és a szabadban is megtartható.

A mozgásfejlesztésben az egyéni fejlettséget figyelembe véve, érzelmi motivációra építünk. Törekszünk arra, hogy a gyermekek jó hangulatban, jó közérzettel vegyenek részt a játékos mozgásban. Minden esetben biztosítjuk a megfelelő terhelést kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazásával. Az ily módon kiváltott fizikai aktivitás előhívja és erősíti a szellemi aktivitást is. Az egészséges életmódot erősítő tevékenységeket lehetőség szerint a szabad levegőn, illetve a teremben eszközökkel és eszközök nélkül szervezzük.

5.6. A külső világ tevékeny megismerése:

Célunk, hogy a gyerekeknek a természeti és társadalmi környezetben szerzett sokoldalú és aktív tapasztalatai segítséget nyújtsanak abban, hogy koruknak megfelelően biztonságosan tudjanak tájékozódni az őket körülvevő világban. A társadalmi és a természeti környezetről kialakult képzeik, fogalmaik a valóságnak megfelelőek legyenek. A környezet megismerése során szerezzenek matematikai tapasztalatokat, legyenek ismereteik a környezet formai, mennyiségi és téri viszonyairól. Ismerjék meg a szülőföld, az ott élő emberek, a helyi hagyományok, néphagyományok szokásait. Környezetükhöz, gyermektársaikhoz, a felnőttekhez való viszonyuk - elemi fokon - feleljen meg azoknak az erkölcsi követelményeknek, amelyeknek később felnőttként is meg kell felelniük.

Feladataink:

- megismertetni a gyerekekkel a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit. Tanulja meg ezek szeretetét és védelmét.
- megéreztetni a felfedezés örömét, a gyermeki kíváncsiság, tudásszükséglet fenntartására való törekvés,
- a kellő idő, hely, alkalom és eszköz biztosítása - közvetlen érzékszervi tapasztalatszerzés, a gyermekekkel közösen végzett megfigyelések, kísérletek során,
- mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggések felfedezése, megtapasztalása játékos formában,
- a gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztése,
- környezettudatos magatartás kialakítása,
- egyszerűbb összefüggések megláttatása,

5.7. Munka jellegű tevékenységek:

A munka a gyerek mindennapi tevékenységének része, amely az óvodáskor folyamán egyre önállóbb helyet kap, formáiban és tartalmában egyre gazdagodik. Célunk, hogy a gyermekek saját személyükkel, a csoporttal kapcsolatban maguk végezhesenek el minden olyan munkát, amelyre egészségük károsodása nélkül képesek.

Alapvető feltételei: munkaeszköz, munkalehetőség, megfelelő hely, idő és légkör biztosítása.

Feladataink:

- A gyerekek önként, szívesen vegyenek részt a munkában.
- Érezzék a közösség érdekében végzett munka örömét, hasznát (naposság).
- A munkavégzés során szerzett ismeretek, tapasztalatok erősítése.
- Önkiszolgálásra nevelés (testápolás, étkezés, öltözködés).

5.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás:

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját.

Az óvodai tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység. Az óvodai tanulás célja a gyermek kompetenciáinak fejlesztése, kihangsúlyozva a cselekvéses és felfedező tanulást. A gyermekek tanulásában kiemelkedően fontos szerepe van a manipuláció lehetőségének, ezért az érzékelést-észlelést és a mozgást összekapcsoljuk (többféle módszer, sokféle eszköz, megfelelő idő, átgondolt tervezés, szervezés).

Az óvodában a gyerekeket a kíváncsiság, a tevékenységi vágy motiválja a tapasztalat és ismeretszerzésre. A gyermekek tevékenységi vágyának kielégítése az eredményes tanulás elengedhetetlen feltétele. Az óvodai tanulás a játék motivációs bázisra épül, mindvégig játékos jellegű marad. Az óvodapedagógus a tanulási feltételek biztosítása során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. A tanulásra egyaránt jellemző a spontaneitás, illetve az irányítottság. Munkaformaként egyaránt alkalmazzuk a mikrocsoportos, kiscsoportos és egyéni formát is.

Feladataink:

- értelmi képességek, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése,
- tapasztalatok bővítése, rendszerezése,
- a megismerés, a tudni akarás vágyának felkeltése,
- szándékos figyelem fejlesztése,
- kreativitás erősítése,
- élethosszig tartó tanulás megalapozása.

Feladataink a következő tanulási formákban valósulnak meg:

- Utánzásos minta és modellkövetés, magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása.
- Spontán játékos tapasztalatszerzés.
- Cselekvéses tanulás.
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Pedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- Gyakorlati problémamegoldás.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó-iskola –előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A tanulási folyamat értékelése során pozitív megerősítésre törekszünk, használjuk a differenciált értékelést és a jutalmazás sokféle módszerét.

VI. A PEDAGÓGIAI MUNKA VÁRHATÓ EREDMÉNYE

Arra törekszünk, hogy minden gyermek érje el az életkori sajátosságoknak megfelelő fejlettségi szintet a rugalmas beiskolázás érdekében.

Az iskolakezdés feltétele a testi, lelki és szociális érettség.

Az eredményes iskolai munkához szükséges:

- összerendezett mozgásfejlettség,
- testséma ismerete,
- megfelelő téri tájékozódás,
- finommotoros koordináció,
- nyelvi kifejezőképesség,
- szociális érettség,
- kommunikációs nyelvi kifejezőképesség,
- eredményre való törekvés,
- alkalmazkodó és együttműködő képesség,
- kudarc és sikertűrés.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Korának megfelelően kialakult a pontos érzékelése, észlelése.
- Képes vizuális, auditív differenciálásra.
- Térbeli viszonyokat képes felismerni, megnevezni.
- A keresztcsatornák működése korának megfelelő.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Figyelme korához képest tartós.
- Gondolkodására a problémamegoldásra való törekvés és a kreativitás jellemző.
- Helyesen, tisztán, érthetően beszél.
- Kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszol.
- Szókincse korának megfelelő.
- Jól használja a metakommunikációs eszközöket.
- Bátran, szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel.
- Társára odafigyel, türelmesen meghallgatja a mondanivalóját.
- A közölt információt megérti.
- A kommunikációt kapcsolatfelvételre is használja.
- Bátran kérdez.
- Verbális emlékezete korának megfelelő.
- Egyszerűbb történetet, mesét képes önállóan is elmondani.
- Ismeri és használja az udvariassági szavakat.
- Tud szemkontaktust teremteni és tartani.
- Élményeit és gondolatait el tudja mondani.

VIII. A PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA, ÉRTÉKELÉSE, MÓDOSÍTÁSA

Az óvodaigazgató feladata a program végrehajtásának ellenőrzése, értékelése.

Ellenőrzi a program helyi alkalmazhatóságát, figyelemmel kíséri, mennyire hatékony a gyerekek nevelésében.

Az értékelés készítéséhez ki kell kérnie és figyelembe kell vennie a nevelőtestület, szülők véleményét is a program beválásával kapcsolatban.

Felmerülő nehézségek megoldására segítséget kér a speciális szakemberektől (logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, gyógytornász).

A felülvizsgálat eredményeitől függően a Nevelőtestület kérheti a program módosítását, aktualizálását.

A pedagógiai program módosításához kérjük a Szülők Közösségének véleményét is.

A helyi nevelési program csak az óvodaigazgató és a nevelőtestület közös munkájával vezethet eredményre.

IX. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az óvoda OM azonosítója: 203683	Készítette: <i>Pátrovics Erika</i> Pátrovics Erika óvodaigazgató HORIZONT ÓVODA P.h. OM:203683 *2051 Biatortóbagy, Sasbérc u.1.*
Legitimációs eljárás	
Nevelőtestületi elfogadás határozatszáma: NT.1/2025 Nevelőtestület nevében: <i>Salam Szilvia</i> óvodapedagógus	
1.Nkt. 72.§(5) Szülői Szervezet a Pedagógiai programról szóló tájékoztatást megkapta: <i>Henkóné</i> SZK elnök	
A Horizont Óvoda Pedagógiai Programját az intézmény vezetője a VEZ 1/2025 számú határozatával jóváhagyta. <i>Pátrovics Erika</i> Pátrovics Erika óvodaigazgató	
Dokumentum jellege: nyilvános	Megtalálható: az intézmény honlapján (http://horizontiskola.hu), valamint az intézményben elhelyezett hirdetőtáblánál.
Hatályos: a kihirdetés napjától visszavonásig	

X. MELLÉKLETEK

- 1./ Jegyzőkönyv (Nevelőtestület)
- 2./ Óvodavezetői jóváhagyás dokumentuma
- 3./ A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke